

Promlčení a úroky z prodlení

Uplyne-li od právní moci rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu, jímž úroky, úroky z prodlení nebo jiná opětuující se plnění, byly přiznány, doba tří let, promlčí se v tomto případě celý nárok na úroky, úroky z prodlení nebo jiná opětuující se plnění, která se jako nárok promlčují a jejichž splatnost nastala po právní moci rozhodnutí.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 31 Cdo 2160/2012, ze dne 15.5.2013)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v exekuční věci oprávněné České kanceláře pojistitelů, se sídlem v P., zastoupené Mgr. J.G., advokátem se sídlem v B., proti povinnému L. J., pro 1.334.899,- Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Kladně pod sp. zn. 32 EXE 849/2011, o dovolání oprávněné proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 29. března 2012, č. j. 21 Co 103/2012 - 98, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Krajský soud v Praze k odvolání obou účastníků shora označeným usnesením změnil usnesení ze dne 6. 2. 2012, č. j. 32 EXE 849/2011 - 81, jímž Okresní soud v Kladně exekuci nařízenou usnesením téhož soudu ze dne 24. 11. 2011, č. j. 32 EXE 849/2011 - 66, částečně zastavil „co do úroků z prodlení ve výši 3 % ročně jdoucích z částky 1.334.899,- Kč v době od 5. 5. 2008 do 11. 11. 2011 do zaplacení“, tak, že exekuce se částečně zastavuje co do úroků z prodlení ve výši 3 % ročně jdoucích z částky 1.334.899,- Kč od 5. 5. 2008 do zaplacení. Odvolací soud shodně se soudem prvního stupně dovedl, že vymáhaný úrok z prodlení za dobu po právní moci exekučního titulu je promlčen, neboť podle § 110 odst. 3 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obč. zák.“), platí, že v tříleté promlčecí době se nepromlčuje právo na úroky z prodlení a opětuující se plnění, která byla přiznána pravomocným rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu za dobu do právní moci rozhodnutí, zatímco právo na úroky a opětuující se plnění, jejichž splatnost nastala po právní moci rozhodnutí soudu, se promlčují po třech letech. Uzavřel, že podala-li oprávněná návrh na nařízení exekuce dne 11. 11. 2011 a povinný vznesl námitku promlčení exekučním titulem přisouzených 3 % úroků z prodlení z částky uvedené v usnesení o nařízení exekuce, splatných po právní moci rozhodnutí soudu, tj. po 5. 5. 2008 - za dobu od 5. 5. 2008 do 5. 5. 2011, „běžela tříletá promlčecí doba podle § 110 odst. 3 obč. zák. a nejpozději od 6. 5. 2011 se právo na plnění (zaplacení) úroků z prodlení splatných po právní moci rozhodnutí soudu promlčelo, a to jako celek, tedy do zaplacení“ (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. září 2011, sp. zn. 20 Cdo 1936/2010, a ze dne 28. července 2011, sp. zn. 20 Cdo 610/2010). Vzhledem k tomu, že soud prvního stupně ve výrokové části neurčitě uvedl, „za jaké období se úrok z prodlení zastavuje“, krajský soud jeho usnesení podle § 220 odst. 1 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „o. s. ř.“), změnil tak, jak ve výroku rozhodnutí uvedl.

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podala oprávněná dovolání, jehož přípustnost dovozuje z § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., a podává je z důvodu nesprávného právního posouzení věci [§ 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.]. Cituje ustanovení § 110 odst. 3 obč. zák. a stejně jako v odvolání namítá, že nelze ztotožňovat pojem „úroky“ s pojmem „úroky z prodlení“ a že jazykovou interpretací tohoto ustanovení, které „hovoří“ pouze o úrocích, není možné dospět k jinému závěru, než že se na promlčení úroků z prodlení nevztahuje; odvolacímu soudu vytýká, že se touto její námitkou

nezabýval. Poukazuje na to, že úroky z prodlení počínají běžet dnem následujícím po splatnosti peněžního dluhu (§ 517 odst. 2 obč. zák.) a poté přirůstají až do okamžiku zaplacení (nebo jiného zániku) dluhu. Pokud jsou úroky z prodlení přiznány spolu s jistinou soudním rozhodnutím, „nic se na jejich běhu nemění“. Není proto žádný logický důvod posuzovat z hlediska promlčení odlišně úroky z prodlení „přirostlé“ do právní moci rozhodnutí, kterým byly přiznány, a úroky z prodlení „přirostlé“ po právní moci, jak činí odvolací soud. Dále s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. února 2007, sp. zn. 21 Cdo 681/2006, namítá (taktéž jako v odvolání), že termín „splatnost“ se pojmově vztahuje k jistině pohledávky, že úroky z prodlení lze k určitému datu kapitalizovat, nenabývají ale nové splatnosti; jejich osud je vždy spjat s jistinou dluhu, přičemž pro případné promlčení pravomocně přiznané jistiny a jejího příslušenství platí stejná pravidla. Jestliže v souzené věci nastala splatnost dluhu dne 12. 6. 2005, je povinný od následujícího dne v prodlení (mora debitoris), čehož důsledkem je právo oprávněné požadovat vedle plnění také úroky z prodlení (§ 517 odst. 2 obč. zák.). Této možnosti oprávněná využila, právo na úrok z prodlení jí bylo přiznáno pravomocným rozsudkem, a promlčení je proto třeba posuzovat podle § 110 odst. 1 obč. zák. s desetiletou promlčecí dobou; nejedná se tedy „o nárok, jehož část (navíc vymezená procesními kritérii) se stane splatnou po právní moci rozhodnutí a promlčí se v tříleté lhůtě“. Navrhla, aby dovolací soud usnesení soudů obou stupňů zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Tříčlenný senát č. 20, který měl podle rozvrhu práce Nejvyššího soudu dovolání projednat a rozhodnout o něm, se při posouzení otázky běhu promlčecí doby podle § 110 odst. 3, věty za středníkem obč. zák. hodlal odchýlit od právního názoru, než ke kterému dospěl v usnesení ze dne 2. září 2011, sp. zn. 20 Cdo 1936/2010, a naopak setrvat na právním názoru uvedeném v jeho usnesení ze dne 19. listopadu 2009, sp. zn. 20 Cdo 5308/2007. V obou těchto rozhodnutích Nejvyšší soud vycházel ze závěrů, k nimž dospěl bývalý Nejvyšší soud SSR v rozsudku ze dne 10. února 1971, sp. zn. 6 Cz 145/70, uveřejněném pod číslem 42/1971 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek (dále též jen „R 42/1971“), jež měl za použitelné i v současné době, podle nichž z ustanovení § 110 odst. 3, věty za středníkem obč. zák. vyplývá, že v tříleté době se nepromlčují ta práva na opakující se plnění, která byla přiznána pravomocným rozhodnutím soudu za dobu minulou, zatímco práva na opakující se plnění, jejichž splatnost nastala až po právní moci rozhodnutí soudu, se ve třech letech promlčují. V usnesení sp. zn. 20 Cdo 5308/2007 Nejvyšší soud dále dovodil, že za promlčené bude třeba považovat právo na plnění úroků z prodlení splatných po právní moci rozhodnutí soudu a starších než tři roky, počítané zpětně ode dne podání návrhu na exekuci, naproti tomu v později vydaném usnesení sp. zn. 20 Cdo 1936/2010 uzavřel, že tříletá promlčecí doba podle § 110 odst. 3, věty za středníkem obč. zák. běží od právní moci exekučního titulu a že právo na plnění úroků z prodlení se podle tohoto ustanovení promlčí „jako celek, tedy do zaplacení“. Senát č. 20 proto rozhodl o postoupení věci podle § 20 zákona č. [6/2002](#) Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, k rozhodnutí velkému senátu občanskoprávního a obchodního kolegia. Velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia pak věc projednal a rozhodl o ní v souladu s ustanoveními § 19 a § 20 odst. 1 uvedeného zákona.

Při projednání dovolání a rozhodnutí o něm dovolací soud postupoval podle občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. 7. 2009 do 31. 12. 2012 (viz čl. II Přečasných ustanovení, bod 12, části první zákona č. [7/2009](#) Sb. a článek II, bod 7 části první zákona č. [404/2012](#) Sb.) a po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou, účastnicí řízení, řádně zastoupenou advokátem, se nejprve zabýval přípustností dovolání.

Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Podle § 237 odst. 1 o. s. ř. dovolání je přípustné proti rozsudku odvolacího soudu a proti usnesení odvolacího soudu, a) jimiž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé, b) jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak

než v dřívějším rozsudku (usnesení) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil, c) jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle písmena b) a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. bylo sice zrušeno nálezem Ústavního soudu ČR ze dne 28. února 2012, sp. zn. Pl. ÚS 29/11, ale až uplynutím dne 31. 12. 2012, přičemž podle závěru uvedeného v nálezu téhož soudu ze dne 6. března 2012, sp. zn. IV. ÚS 1572/11, zůstává pro posouzení přípustnosti dovolání podaných do 31. prosince 2012 i nadále použitelné.

Podle § 237 odst. 3 o. s. ř. rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam [odstavec 1 písm. c)] zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je soudy rozhodována rozdílně, nebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak; k okolnostem uplatněným dovolacími důvody podle § 241a odst. 2 písm. a) a § 241a odst. 3 se nepřihlíží.

Podle § 238a odst. 1 písm. c) o. s. ř. dovolání je přípustné proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo potvrzeno nebo změněno usnesení soudu prvního stupně, kterým bylo rozhodnuto ve věci zastavení výkonu rozhodnutí, nejde-li o řízení o výkon rozhodnutí k navrácení dítěte ve věcech mezinárodních únosů dětí podle mezinárodní smlouvy, která je součástí právního řádu, nebo podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství. Ustanovení § 237 odst. 1 a 3 platí obdobně (odstavec 2 tohoto ustanovení).

Přípustnost dovolání proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo změněno usnesení soudu prvního stupně ve věci zastavení výkonu rozhodnutí podle § 238a odst. 1 písm. c), odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř. je založena na rozdílnosti (nesouhlasnosti) rozhodnutí odvolacího soudu s rozhodnutím soudu prvního stupně. O nesouhlasná rozhodnutí jde tehdy, jestliže okolnosti významné pro rozhodnutí byly posouzeny oběma soudy rozdílně, takže práva a povinnosti stanovená účastníkům jsou podle závěrů těchto rozhodnutí odlišná. Odlišností se přitom nemyslí rozdílné právní posouzení, pokud nemělo vliv na obsah práv a povinností účastníků, ale jen takový závěr, který rozdílně stanoví práva a povinnosti účastníků. Pro posouzení, zda jde o měnící rozhodnutí odvolacího soudu, není podstatné, zda odvolací soud formálně rozhodl podle § 219 o. s. ř. nebo zda postupoval podle § 220 o. s. ř. Rozhodující je obsahový vztah rozhodnutí soudů obou stupňů v tom, jak rozdílně posoudily práva a povinnosti účastníků řízení. Významné není ani to, jak odvolací soud formuloval výrok svého rozhodnutí.

I když odvolací soud v posuzované věci změnil usnesení soudu prvního stupně, jenž nařízenou exekuci částečně zastavil „co do úroků z prodlení ve výši 3 % ročně jdoucích z částky 1.334.899,- Kč v době od 5. 5. 2008 do 11. 11. 2011 do zaplacení“, tak, že exekuci částečně zastavil co do úroků z prodlení ve výši 3 % ročně jdoucích z částky 1.334.899,- Kč od 5. 5. 2008 do zaplacení, jde ve skutečnosti ohledně zastavení exekuce co do úroků z prodlení ve výši 3 % ročně jdoucích z částky 1.334.899,- Kč od 5. 5. 2008 do 11. 11. 2011 do zaplacení o rozhodnutí potvrzující, neboť v této části jsou rozhodnutí soudů obou stupňů souhlasná, když jimi bylo shodně rozhodnuto o právech a povinnostech účastníků. Při posuzování důvodnosti námitky povinného o promlčení úroků z prodlení splatných po právní moci exekučního titulu dospěl totiž odvolací soud ke shodnému závěru jako soud prvního stupně v tom, že tato námitka je opodstatněná a že jsou tak splněny předpoklady pro částečné zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h), odst. 4 o. s. ř., a jen v části výroku usnesení odvolacího soudu co do 3 % úroků z prodlení ročně jdoucích z částky 1.334.899,- Kč od 12. 11. 2011 do zaplacení jde o rozhodnutí měnící. Přípustnost dovolání je proto třeba posuzovat vůči každé z těchto částí napadeného výroku usnesení odvolacího soudu samostatně.

Nejvyšší soud po přezkoumání napadeného usnesení odvolacího soudu dospěl k závěru, že dovolání proti potvrzující části jeho rozhodnutí je podle § 238a odst. 1 písm. c), odst. 2 o. s. ř. ve spojení s §

237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. přípustné, neboť v tomto rozsahu má rozhodnutí odvolacího soudu po právní stránce zásadní význam ve smyslu § 237 odst. 3 o. s. ř., daný tím, že dovolacím soudem řešená právní otázka běhu promlčecí doby podle § 110 odst. 3, věty za středníkem obč. zák. v citovaném usnesení sp. zn. 20 Cdo 5308/2007, má být posouzena jinak, a to tak, jak ji dovolací soud vyřešil v usnesení ze dne sp. zn. 20 Cdo 1936/2010. Proti měnící části výroku usnesení odvolacího soudu je dovolání přípustné podle § 238a odst. 1 písm. c) ve spojení s § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř. Dovolání však proti oběma částem výroku usnesení odvolacího soudu není důvodné.

Právní posouzení věci ve smyslu § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. je nesprávné, jestliže odvolací soud věc posoudil podle právní normy (práva hmotného i procesního), jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval (z podřazení skutkového stavu hypotéze normy vyvodil nesprávné závěry o právech a povinnostech účastníků).

Podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže výkon rozhodnutí je nepřípustný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat. Týká-li se nařízeného výkonu rozhodnutí některý z důvodů zastavení jen zčásti nebo byl-li výkon rozhodnutí nařízen v rozsahu širším, než jaký stačí k uspokojení oprávněného, bude výkon rozhodnutí zastaven částečně (odstavec 4).

Podle § 52 odst. 1 exekučního řádu nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro exekuční řízení přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu.

V posuzované věci je exekučním titulem vykonatelný rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 25. 1. 2007, č. j. 21 C 118/2005 - 272, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 21. 2. 2008, č. j. 27 Co 536/2007 - 423, který nabyl právní moci dne 5. 5. 2008 a jímž bylo povinnému společně a nerozdílně s D. H. uloženo zaplatit oprávněné částku 1.334.899,- Kč, a dále povinnému byla uložena povinnost zaplatit oprávněné 3 % roční úrok z prodlení jdoucí z této částky od 13. 6. 2005 do zaplacení, to vše do jednoho měsíce od právní moci rozsudku. Z odůvodnění rozhodnutí se podává, že soud posoudil vztah mezi žalobkyní (oprávněnou) a prvním žalovaným (povinným) jako občanskoprávní, neboť se jednalo o závazek z titulu odpovědnosti za škodu podle § 420 a § 422 odst. 1 obč. zák.

Podle tohoto exekučního titulu byla usnesením soudu prvního stupně ze dne 24. 11. 2011, č. j. 32 EXE 849/2011 - 66, nařízena exekuce k uspokojení pohledávky oprávněné ve výši 1.334.899,- Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 3 % ročně jdoucím z částky 1.334.899,- Kč od 13. 6. 2005 do zaplacení a pro náklady exekuce oprávněné a soudního exekutora, které budou v průběhu řízení stanoveny.

Podle § 110 odst. 1 věty první obč. zák. bylo-li právo přiznáno pravomocným rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu, promlčuje se za deset let ode dne, kdy mělo být podle tohoto rozhodnutí plněno. Podle odstavce 3 tohoto ustanovení úroky a opěťující se plnění se promlčují po třech letech; jde-li však o práva pravomocně přiznaná nebo písemně uznaná, platí tato promlčecí doba, jen pokud jde o úroky a opěťující se plnění, jejichž splatnost nastala po právní moci rozhodnutí nebo po uznání.

Nejvyšší soud v odůvodnění rozsudku ze dne 8. února 2007, sp. zn. 21 Cdo 681/2006, 21 Cdo 682/2006, uveřejněného v časopise Soudní judikatura číslo 7, ročník 2007, pod číslem 104, na nějž dovolatelka poukazuje, uvedl: „V soudní praxi nejsou žádné pochybnosti o tom, že úroky z prodlení mají povahu opěťujících se dávek, které lze věřiteli přiznat soudním rozhodnutím, i když se stanou splatnými teprve v budoucnu (srov. například směrnici pléna Nejvyššího soudu, uveřejněnou pod číslem 64/1961 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek nebo Stanovisko občanskoprávního kolegia a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 19. 4. 2006 k rozhodování soudů ve věcech úroků z

prodlení, požadovaných a přiznávaných ve výši určované podle ustanovení § 1 nařízení vlády č. [142/1994](#) Sb., kterým se stanoví výše úroků z prodlení a poplatku z prodlení podle občanského zákoníku, ve znění Čl. I nařízení vlády č. [163/2005](#) Sb., kterým se mění nařízení vlády č. [142/1994](#) Sb., kterým se stanoví výše úroků z prodlení a poplatku z prodlení podle občanského zákoníku, sp. zn. Cpjn 202/2005, jež bylo uveřejněno pod číslem 39/2006 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek“.

V citovaném R 39/2006 Nejvyšší soud dospěl k závěru, že „úroky z prodlení, které se stanou splatnými teprve v budoucnu po vyhlášení (vydání) soudního rozhodnutí, jsou svou povahou opětuující se dávkou ve smyslu ustanovení § 154 odst. 2 o. s. ř.“.

K výkladu § 110 odst. 1 a 3 obč. zák. se v odborné literatuře k (srov. Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 až 459. Komentář. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, s. 619 - 620) uvádí: „Úroky (smluvní - smluvené - i úroky z prodlení), jakož i opětuující se plnění (např. výživné - 98 odst. 2 ZOR) se promlčují v tříleté promlčecí době. Jde-li však o práva pravomocně přiznaná nebo písemně uznaná, platí tato tříletá promlčecí doba jen tehdy, jde-li o úroky a opětuující se plnění, jejichž splatnost nastala až po právní moci rozhodnutí soudu či jiného orgánu. Úroky a opětuující se plnění, jejichž splatnost nastala do právní moci rozhodnutí soudu či jiného orgánu (adjudikovaná) či do uznání, se totiž promlčují v desetileté promlčecí době“. Stejný názor je vyjádřen i ve výkladu k § 517 odst. 2 obč. zák. na straně 1553, kde je uvedeno: „Právo na úroky z prodlení podléhá promlčení. Promlčecí doba je tříletá. Jestliže však pohledávka byla pravomocně přisouzena nebo dluh byl dlužníkem písemně uznán co do důvodu a výše, platí pro úroky, jež jsou příslušenstvím této pohledávky a byly splatné před pravomocným rozhodnutím nebo uznáním dluhu, desetiletá promlčecí doba“.

Ze starší judikatury jsou i v současné době použitelné závěry, k nimž dospěl bývalý Nejvyšší soud SSR v rozsudku ze dne 10. února 1971, sp. zn. 6 Cz 145/70, uveřejněném pod číslem 42/1971 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (popř. dále jen „R 42/1971“) s touto právní větou: „Z hlediska promlčení, uplatněného námitkou povinného v rámci soudního výkonu rozhodnutí pro vymožení dlužného výživného, je nutné rozlišovat mezi stanoveným opakujícím se plněním výživného za jednotlivé měsíce v době před a po právní moci vykonávaného rozhodnutí“. V odůvodnění tohoto rozsudku označený soud uvedl, že „z tohoto ustanovení (§ 110 odst. 3 obč. zák.) však dále vyplývá, že v tříleté době se nepromlčují ta práva na opakující se plnění, která byla přiznaná pravomocným rozhodnutím soudu za dobu minulou, zatímco práva na opakující se plnění, jejichž splatnost nastala až po právní moci rozhodnutí soudu, se ve třech letech promlčují. V projednávané věci je proto třeba z hlediska promlčení samostatně posuzovat výživné...do právní moci rozhodnutí soudu, kterým bylo výživné přiznáno, a samostatně výživné, jehož splatnost nastala po právní moci tohoto rozhodnutí. Za promlčené bude tedy nutné považovat právo na plnění výživného splatného po právní moci rozhodnutí soudu a staršího než tři roky, počítajíc zpětně ode dne podání návrhu na výkon rozhodnutí“. Ze závěrů uvedených v tomto rozhodnutí vycházel dovolací soud v usnesení sp. zn. 20 Cdo 5308/2007, v němž dovodil, že za promlčené bude třeba považovat právo na plnění úroků z prodlení splatných po právní moci rozhodnutí soudu a starších než tři roky, počítajíc zpět ode dne podání návrhu na exekuci.

Nejvyšší soud v odůvodnění rozsudku ze dne 26. ledna 2011, sp. zn. 33 Cdo 3258/2008, dovodil: „Ze samotného znění § 110 odst. 3 obč. zák. vyplývá, že i když bylo právo pravomocně přiznáno, popř. písemně uznáno, na úroky z prodlení, jejichž splatnost nastala po právní moci rozhodnutí nebo po písemném uznání, dopadá obecná tříletá promlčecí doba. Je tedy zjevné, že úroky z prodlení, pokud jde o promlčení, sdílejí s pohledávkou právní osud jen zčásti. To konečně odpovídá účelu promlčení, kterým je jednak stimulovat věřitele k včasnému vykonání subjektivních občanských práv (pohledávek), jednak čelit tomu, aby dlužníci nebyli ohledně svých dluhů vystaveni po časově neurčitou dobu donucujícímu zákroku (tzv. vynutitelnosti ze strany soudů). Tím institut promlčení

čelí v souladu s požadavkem právní jistoty existenci dlouhotrvajících občanskoprávních subjektivních práv a jim odpovídajících právních povinností (srovnej nálezy Ústavního soudu ze dne 19. 9. 1996, sp. zn. III. ÚS 104/96, a usnesení ze dne 4. 7. 2002, sp. zn. III. ÚS 21/02)“.

Z § 110 odst. 3 obč. zák., které je ustanovením práva hmotného (nikoliv procesního) a které nečiní rozdíl mezi úroky smluvními a úroky z prodlení, jak se dovolatelka mylně domnívá, neboť úroky z prodlení jsou svou povahou opětující se dávkou ve smyslu ustanovení § 154 odst. 2 o. s. ř., tedy vyplývá, že právo na úroky a opětující se plnění, jejichž splatnost nastala po právní moci rozhodnutí soudu nebo byla písemně uznána, se promlčuje po třech letech. Úprava uvedená v ustanovení § 110 odst. 3, věta za středníkem obč. zák. tudíž stanoví promlčecí dobu jen ve vztahu k úrokům splatným po právní moci rozhodnutí (po uznání). Z hlediska promlčení je proto třeba zvláště posuzovat právo na úroky z prodlení splatné do právní moci rozhodnutí soudu, jímž úroky byly přiznány, a zvláště právo na úroky z prodlení, jejichž splatnost nastala po právní moci tohoto rozhodnutí; zatímco první se promlčují podle § 110 odst. 1 obč. zák., pro druhé platí tříletá promlčecí doba běžící od právní moci rozhodnutí.

Není tudíž správný názor dovolatelky, že jazykovou interpretací ustanovení § 110 odst. 3 věty za středníkem obč. zák. není možné dospět k jinému závěru, než že se na promlčení úroků z prodlení nevztahuje, že není žádný logický důvod posuzovat z hlediska promlčení odlišně úroky z prodlení „přirostlé“ do právní moci rozhodnutí, kterým byly přiznány, a úroky z prodlení „přirostlé“ po právní moci, že pro případné promlčení pravomocně přiznané jistiny a jejího příslušenství platí stejná pravidla a že úroky z prodlení pravomocně přiznané, jejichž splatnost nastala po právní moci rozhodnutí nebo po uznání se promlčují v desetileté promlčecí době podle § 110 odst. 1 obč. zák.

Při aplikaci závěrů uvedených v R 42/1971, od nichž se dovolací soud nemá důvod v dané věci odchýlit, ovšem nelze pominout, že některá opětující se plnění se nepromlčují jako celek (např. výživné, u něhož se promlčují jednotlivá opětující se plnění výživného) a že jiná opětující se plnění (úroky, úroky z prodlení) se jako celek promlčují.

Nejvyšší soud již v usnesení ze dne 31. srpna 2006, sp. zn. 21 Cdo 3173/2005, uveřejněném v časopise Soudní judikatura číslo 5, ročník 2007, pod číslem 64, vysvětlil, že povinnost platit úroky z prodlení se splněním dluhu (závazku) nevzniká samostatně (nově) za každý den trvání prodlení, ale jednorázově v den, kterým se dlužník ocitl v prodlení se splněním závazku. K témuž závěru se Nejvyšší soud posléze přihlásil v řadě svých rozhodnutí, např. v již zmíněném rozsudku sp. zn. 21 Cdo 681/2006, 21 Cdo 682/2006, uveřejněném v časopise Soudní judikatura číslo 7, ročník 2007, pod číslem 104, v rozsudku ze dne 6. listopadu 2007, sp. zn. 21 Cdo 3477/2006, v rozsudku ze dne 11. prosince 2007, sp. zn. 21 Cdo 761/2007, rozsudku ze dne 30. září 2008, sp. zn. 33 Odo 1344/2006 a v rozsudku ze dne 8. prosince 2009, sp. zn. 21 Cdo 4748/2007. Dále srov. např. též odůvodnění rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 10. března 2010, sp. zn. 31 Cdo 4291/2009, uveřejněného pod číslem 96/2010 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, nebo stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 19. dubna 2006, Cpjn 202/2005, uveřejněné pod číslem 39/2006 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek.

Ačkoliv tyto právní závěry zformuloval Nejvyšší soud v rámci nalézacího řízení týkajícího se obchodněprávního vztahu, pokládá Nejvyšší soud takto obecně vyjádřené úvahy o promlčení práva na vymožení úroků z prodlení za plně aplikovatelné (při výkladu § 110 odst. 3, věty za středníkem obč. zák.) i na řízení exekuční (vykonávací).

Z toho vyplývá, že uplyne-li od právní moci rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu, jímž úroky, úroky z prodlení nebo jiná opětující se plnění, byly přiznány, doba tří let, promlčí se v tomto případě celý nárok na úroky, úroky z prodlení nebo jiná opětující se plnění, která se jako nárok promlčují a jejichž

splatnost nastala po právní moci rozhodnutí.

Neobstojí proto názor vyjádřený v usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 5308/2007, že vzneseli povinný námitku promlčení přiznaných úroků z prodlení splatných po právní moci exekučního titulu, bude třeba za promlčené podle § 110 odst. 3, věty za středníkem obč. zák. považovat právo na plnění úroků z prodlení splatných po právní moci rozhodnutí soudu a starších než tři roky, počítaných zpětně ode dne podání návrhu na exekuci. Jinak řečeno, nepromlčeny budou úroky z prodlení splatné za poslední tři roky před podáním návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce za předpokladu, že návrh byl ohledně jistiny pohledávky podán v desetileté promlčecí době podle § 110 odst. 1 obč. zák.

Nejvyšší soud se tak - pokud jde o běh tříleté promlčecí doby podle § 110 odst. 3 obč. zák. - odchylyje od závěru uvedeného v usnesení sp. zn. 20 Cdo 5308/2007, a naopak se ztotožňuje s právním názorem, jež dovolací soud zaujal v usnesení sp. zn. 20 Cdo 1936/2010, a to, že je-li vznesena námitka promlčení práva na úroky z prodlení splatné po právní moci rozhodnutí, běží tříletá promlčecí doba podle § 110 odst. 3, věty za středníkem obč. zák. od právní moci exekučního titulu a že v takovém případě se právo na plnění úroků z prodlení promlčí „jako celek, tedy do zaplacení“.

V posuzované věci z obsahu spisu vyplývá, že podle exekučního titulu mělo být plněno do jednoho měsíce od právní moci (dne 5. 5. 2008), tj. do 5. 6. 2008. Oprávněná podala návrh na nařízení exekuce dne 11. 11. 2011, tedy ohledně přisouzené jistiny v promlčecí době podle § 110 odst. 1 obč. zák.

Vzhledem k tomu, že povinný v návrhu na částečné zastavení exekuce vznesl námitku promlčení exekučním titulem přisouzených úroků z prodlení ve výši 3 % ročně z částky 1.334.899,- Kč splatných po právní moci rozhodnutí soudu do zaplacení (viz jeho podání doručené pověřenému soudnímu exekutorovi dne 29. 12. 2011), tj. od 5. 5. 2008 do zaplacení, běžela tříletá promlčecí doba podle § 110 odst. 3 obč. zák. od 5. 5. 2008 do 5. 5. 2011 a právo na plnění (zaplacení) úroků z prodlení splatných po právní moci rozhodnutí soudu se tudíž (jako celek, tedy do zaplacení) promlčelo.

Z uvedeného je zřejmé, že usnesení odvolacího soudu je v části výroku, jímž usnesení soudu prvního stupně částečně změnil, i v části výroku, jímž usnesení soudu prvního stupně potvrdil, správné. Protože vady řízení uvedené v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř. ani jiné vady řízení, které by mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, k nimž dovolací soud přihlíží z úřední povinnosti, nebyly dovolacím soudem zjištěny, Nejvyšší soud dovolání oprávněné podle § 243b odst. 2, části věty před středníkem o. s. ř. zamítl.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušování řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)